

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาคุณฐิณีพนธ์ที่พึงประสงค์

โดย

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์

ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและวิทยานิพนธ์ ท่านเห็นด้วยกับข้อความเหล่านี้หรือไม่ ($\checkmark$ =เห็นด้วย $\times$ =ไม่เห็นด้วย ?=ไม่แน่ใจ)

๑. การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาเนื้อหาสาระของวิชาที่ลึกซึ้งกว่าระดับปริญญาตรี เท่านั้น
๒. การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อผลิตนักวิชาชีพ
๓. การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อผลิตนักวิชาการ
๔. วิทยานิพนธ์เป็นเพียงแบบฝึกหัดสำหรับการเป็นนักวิจัย
๕. วิทยานิพนธ์เป็นวิธีการสำคัญสำหรับสร้างนักวิชาการ
๖. วิทยานิพนธ์เป็นการใช้ความรู้ที่เรียนจากรายวิชาต่าง ๆ เพื่อแสวงหาความรู้ใหม่เพิ่มเติม
๗. หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาดควรบังคับให้ทุกคนทำวิทยานิพนธ์
๘. วิทยานิพนธ์ไม่จำเป็นสำหรับการผลิตนักวิชาชีพ
๙. การทำวิทยานิพนธ์เป็นความรับผิดชอบของนิสิตโดยลำพัง
๑๐. นิสิตควรเป็นผู้เลือกที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
๑๑. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ควรมีสิทธิ์ในการยกเลิกการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้
๑๒. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ควรควบคุมวิทยานิพนธ์ไม่เกิน ๕ เล่ม ในเวลาเดียวกัน
๑๓. หัวหน้าภาควิชาหรือคณะกรรมการควรเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้นิสิต
๑๔. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีหน้าที่สอนและแนะนำให้นิสิตทำวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสมบูรณ์
๑๕. ควรสนับสนุนให้มีการควบคุมวิทยานิพนธ์เป็นคณะกรรมการ
๑๖. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ควรเป็นผู้ตัดสินว่าหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่เสนอสมควรทำเป็นวิทยานิพนธ์หรือไม่

**ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและวิทยานิพนธ์
ท่านเห็นด้วยกับข้อความเหล่านี้หรือไม่ (✓=เห็นด้วย ✗=ไม่เห็นด้วย ?=ไม่แน่ใจ)
(ต่อ)**

๑๗. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีบทบาทในการตัดสินระดับความสามารถในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิต
๑๘. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนนิสิตในการทำวิทยานิพนธ์
๑๙. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ควรเป็นผู้พิจารณาโครงการวิทยานิพนธ์ของนิสิต
๒๐. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ควรเป็นประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
๒๑. หัวหน้าภาควิชาหรือผู้ที่หัวหน้าภาควิชามอบหมาย ซึ่งไม่ใช่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นประธานกรรมการสอบ
๒๒. หัวหน้าภาควิชาเป็นผู้เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
๒๓. การสอบวิทยานิพนธ์ควรเป็นการสอบแบบเปิด กล่าวคือ เปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้าร่วมสังเกตการณ์ได้
๒๔. ไม่ควรให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
๒๕. ถ้านิสิตสอบวิทยานิพนธ์ไม่ผ่าน อาจารย์ที่ปรึกษาต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบด้วย

เป้าหมายของบัณฑิตศึกษา : วิทยาทายาท

ผลิตทายาททางวิชาการ : นักวิจัย

วิทยานิพนธ์ หมายถึง งานวิจัยที่สร้างขึ้นเพื่อให้ครบตามข้อบังคับ
ของหลักสูตร

มโนทัศน์

๑. วิทยานิพนธ์ = แบบฝึกหัด

๒. วิทยานิพนธ์ = งานวิจัยที่นักวิจัยอาชีพทำ

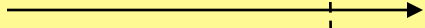
ขยายพรมแดนของความรู้/แก้ปัญหา

โลกความจริง

โลกสมมติ

I

PROBLEM

HYPOTHESIS

D

PREDICTION

TEST

RESULT

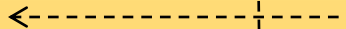

DATA ANALYSIS

I+D

TEST

INTERPRETATION/MODEL FORMULATION

I+D

DO

CONCLUSION

NEWER HYPOTHESIS

การทำวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา

- ความหมายและความสำคัญของคณาจารย์บัณฑิตศึกษา
  - สอนและควบคุมวิทยานิพนธ์

(สูตร ๑ : ๕)

- นิสิต บัณฑิตศึกษา

จากรายวิชา สู่ วิทยานิพนธ์

- หัวข้อวิทยานิพนธ์

เริ่มหาเมื่อไรดี ?

ทำไมจึงหาไม่พบ ?

หาหัวข้อแบบไหนดี ?

- การได้มาซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

- การพิจารณาโครงการเสนอวิทยานิพนธ์
  - ระดับนิสิต + อาจารย์ที่ปรึกษา
  - ระดับภาควิชา
  - ระดับคณะ
  - ระดับบัณฑิตวิทยาลัย
- การสนับสนุนนิสิตในการทำวิทยานิพนธ์
  - เพื่อนสอนเพื่อน
  - ประชุมสัมมนา
  - ให้อุปกรณ์
- การสอบวิทยานิพนธ์
  - แบบปิด
  - แบบเปิด
- การทำวิทยานิพนธ์ไม่สำเร็จ

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยทั่วไป

๑. ครู สอนวิชาการชั้นสูง และเป็นผู้นำทางวิญญาณ สอนให้รู้จักคุณค่า มีเจตคติที่ถูกต้อง
๒. ผู้ให้คำปรึกษา ให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ ทั้งวิชาการและส่วนตัว
๓. ตำรวจ จับผู้ประพฤติผิด
๔. ผู้พิพากษา ตัดสินพิจารณาโทษ
๕. พ่อแม่ สอดส่องดูแลอบรมมารยาท การแต่งกาย ความประพฤติ

ข้อวิจารณ์และคำแนะนำ

๑. ข้อเขียนที่ส่งมานี้ การประมวลสาระนั้นยังไม่ถึงขั้นเป็นวิทยานิพนธ์ได้ ข้อเขียนมีลักษณะคล้ายกับอ่าน ลอก พิมพ์ มีลักษณะโดดไปโดดมาหาทิศทางและโครงสร้างสาระไม่ได้ ลักษณะเป็นทั้ง บทที่ ๑ บทที่ ๒ ทั้งของเก่าและของใหม่

๒. มีเขียนผิดพิมพ์ผิดมากจนดูเหมือนว่าพิมพ์แล้วไม่ได้อ่านดูอีกเลย

๓. บทเสนอผล และสรุปผล ขาด Theme ที่สำคัญ จนไม่พบว่า วิธีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ของแบบสอบ ที่คุณพัฒนาขึ้นนั้นมีจริงๆ หรือเปล่า (หรือพัฒนาได้จริงๆหรือเปล่า) ลักษณะควรเขียนเป็น เพื่อการเขียนส่งไปเรื่อยๆ ให้มีผลการเขียนมาอ่านกันอย่างนั้นแหละ

ผมกำลังมีความรู้สึกเหมือนกับว่า คุณไม่ได้มีความมุ่งมั่น มุมานะ ทำผลงานให้มีคุณภาพ สมกับ เป็นวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก ดูๆแล้วคล้ายทำแบบขอไปที หากเป็นอย่างนั้นจริงๆ ผลงานคงไม่ถึงขั้นและคง มีปัญหาแน่ๆ ผมอยากให้คุณทำอย่างจริงจัง ก่อนที่จะหมดโอกาสได้ทำ

(๑๗ ธ.ค.๓๗ วันที่คุณนัดไว้ เราคอยกันแต่คุณไม่มา)

จำนวนและคุณสมบัติอาจารย์หลักสูตรปริญญาเอก

๑. ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณสมบัติปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันจำนวนอย่างน้อย ๓ คน
๒. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท
  - ๒.๑ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักต้องเป็นอาจารย์ประจำ มีคุณสมบัติปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา
  - ๒.๒ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม (ถ้ามี) ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอกสถาบัน มีคุณสมบัติปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

ขั้นตอนในการทำวิทยานิพนธ์	บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา
๑. หาหัวข้อ	กัลยาณมิตร
๒. เตรียมโครงการวิทยานิพนธ์	ผู้สอน
๓. สอบโครงการวิทยานิพนธ์	ผู้ประเมิน
๔. ทำวิทยานิพนธ์	ผู้สอน
๕. สอบวิทยานิพนธ์	ผู้ประเมิน
๖. จัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์	ผู้สอน

หน้าที่และบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในแต่ละขั้นตอนของการทำวิทยานิพนธ์

<p>๑. หาหัวข้อ เขียน บ.๑๘</p>	<p>๒. ทำวิทยานิพนธ์ วัตถุประสงค์ — เขียนรายงาน</p>	<p>๓. สอบวิทยานิพนธ์</p>	<p>๔. ปรับปรุง ส่งบัณฑิต วิทยาลัย</p>
<p>สอนชี้แนะ ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา</p>	<p>สอนชี้แนะ ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา</p>	<p>ผู้ตัดสิน</p>	<p>สอน ชี้แนะ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบ</p>

บัญญัติ ๑๑ ประการในการทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (Richard James and Gabrielle Baldwin : ๑๙๙๙)

๑. อาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทเป็นหุ้นส่วนทางวิชาการกับนิสิต มีความสนใจหัวข้อตรงกัน และมีบุคลิกภาพที่ไปกันได้
๒. อาจารย์ที่ปรึกษาต้องเรียนรู้ตัวตนแท้จริงของนิสิต รู้จุดแข็งจุดอ่อนของนิสิตทั้งด้านวิชาการและส่วนตัว
๓. อาจารย์ที่ปรึกษาต้องร่วมกำหนดกรอบแนวคิดและวางแผนวิจัยกับนิสิต
๔. อาจารย์ที่ปรึกษาต้องกำหนดความคาดหวังและเป้าหมายการทำงานร่วมกับนิสิตรวมทั้งรูปแบบการให้คำปรึกษาที่จะใช้ร่วมกัน
๕. อาจารย์ที่ปรึกษาต้องฝึกให้เขียนรายงาน ให้เสนอรายงานบ่อยครั้งเพื่อพัฒนาทักษะการเขียน
๖. อาจารย์ที่ปรึกษาต้องเป็นผู้เริ่มกำหนดความถี่ของการให้คำปรึกษา และการให้ข้อมูลป้อนกลับที่มีคุณภาพสูง
๗. อาจารย์ที่ปรึกษาต้องให้นิสิตมีส่วนร่วมกิจกรรมทางวิชาการและวิจัยของภาควิชา
๘. อาจารย์ที่ปรึกษาต้องเป็นผู้ให้กำลังใจ สร้างแรงบันดาลใจ และจูงใจไม่ให้นิสิตก้าวถอยหรือเบื่องานที่ทำ
๙. อาจารย์ที่ปรึกษาต้องให้ความช่วยเหลือแก้ปัญหาวิชาการและสนใจปัญหาส่วนตัว
๑๐. อาจารย์ที่ปรึกษาต้องให้ความสนใจอาชีพที่นิสิตจะทำหลังสำเร็จการศึกษา
๑๑. อาจารย์ที่ปรึกษาต้องดูแลการทำรายงานการวิจัยและนำเสนอรายงานฉบับสมบูรณ์ให้เป็นไปตามนโยบาย ระเบียบและแนวปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการศึกษาและจริยธรรมของนักวิจัย

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน
คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

www.onesqa.or.th